

DRINGENDE OPROEP

aan staatssecretaris Van Ark (SZW) en Van Veldhoven (IenW):

Asbestsaneerders willen duidelijkheid van de overheid over de borging van veilig en gezond werken bij de sanering van asbestdaken.

¹ VERAS en VVTB zullen binnenkort reageren op het TNO-rapport "Aanknopingspunten voor differentiatie in risico's van werkzaamheden met asbest ten behoeve van beheersregimes" en de aanpak van het ministerie van SZW van de herziening van het Asbeststelsel.

Niet alleen dakeigenaren hebben behoefte aan duidelijkheid over het vervolg van de asbestdakensanering, ook de bedrijven en werknemers in de saneringsbranche. Het is een goede zaak dat staatssecretaris Van Veldhoven zich, samen met veel andere partijen, heeft uitgesproken voor de voortzetting van de Versnellingsaanpak asbestdaken sanering. De saneringsbedrijven roepen de overheid op om ook duidelijkheid te geven over de borging van veilig en gezond werken bij het saneren van asbestdaken.

Asbestsaneren is werk voor professionals!

Asbest is en blijft levensgevaarlijk. Asbestsaneren is werk voor professionals, dat doe je er niet maar even bij! Het veilig en gezond saneren van asbestdaken vereist deskundig en ervaren personeel en gespecialiseerd materieel. Dat geldt niet alleen voor het asbestrisico, maar ook voor de veiligheid van werknemers die werken op hoge en oude instabiele daken. Daarom is het belangrijk dat het saneren van asbestdaken wordt gedaan door gespecialiseerde bedrijven.

TNO onderzoeken vertellen niet het hele verhaal

In recente onderzoeken van TNO¹ wordt de indruk gewekt dat het allemaal wel meevalt met de risico's van het saneren van asbestdaken. TNO is niet onafhankelijk en overschat haar deskundigheid. TNO doet uitspraken op basis van beperkte blootstellingsinformatie en zonder onderbouwing.

Belangrijker nog, de asbestonderzoekers houden in hun stellingen en conclusies geen rekening met aspecten die in de praktijk juist bepalend zijn voor de blootstelling aan asbestvezels. Veilig en gezond omgaan met asbest is veel meer dan blootstellingsmodellen. Zo wordt door TNO niet gekeken naar aspecten als gedrag en cultuur op de werkvloer en de mechanismen en incentives die bepalen of werkprotocollen worden gevolgd.

Het belang van de borging van veilig en gezond werken in uiteenlopende omstandigheden en met grote diversiteit in dakeigenaren, met elk eigen drijfveren, wordt daardoor sterk onderschat.

Risicoperceptie asbest

Asbestsaneringsbedrijven merken aan werknemers en opdrachtgevers dat dit grote invloed heeft op de risicoperceptie van asbest. Er wordt lacherig gedaan over asbest. Jarenlang overheidsbeleid gericht op het benadrukken van de risico's van asbest en de borging van veilig en gezond werken wordt teniet gedaan. Dat zal grote gevolgen hebben voor de risicoperceptie van asbestdaken en de gewenste versnellingsaanpak.

Asbestdakensanering door deskundige bedrijven

'Boven de markt' hangt dat SZW binnenkort de regels zal wijzigen en dat bouwaannemers en ZZP-ers de asbestdakensanering er 'even bij kunnen gaan doen' en agrariërs hun asbestdak 'er zelf kunnen afhalen'. Dit zal leiden tot een onbeheersbare en oncontroleerbare asbestdakensanering.

Het is maatschappelijk van groot belang dat in de Versnellingsaanpak veilig en gezond werken wordt geborgd. Asbestdaken moeten zorgvuldig worden gesaneerd, het bouwwerk moet adequaat worden gereinigd en het vrijkomende asbesthoudende afval moet zorgvuldig en juist worden afgevoerd. Daar is binnen het Asbeststelsel de achterliggende jaren sterk op ingezet en met positief resultaat.

Het saneren van de miljoenen m² asbestdak op honderdduizenden locaties in woonwijken, op industrieterreinen en vooral in het landelijke gebied is een majeure operatie. Nu is de regel dat het saneren van asbestdaken plaatsvindt door gecertificeerde bedrijven en gecertificeerde personen en dat er na afloop een onafhankelijke visuele inspectie plaatsvindt. Hierdoor is het voor dakeigenaren en toezichthouders helder wie asbestdaken kunnen en mogen verwijderen. Gecertificeerde bedrijven worden systematisch gecontroleerd en streng aangesproken als regels niet worden nageleefd. Notoire overtreders verliezen hun certificaat en mogen dan geen asbestsaneringen meer uitvoeren.

Als dit wordt losgelaten zal er grote wildgroei ontstaan. Met alleen de inzet van publieke toezichthouders zal dit niet kunnen worden tegengehouden. Ook alle investeringen van overheid en bedrijfsleven in het LAVS als asbestketenvolgsysteem is dan voor niks geweest. Veilig en gezond werken in een eerlijke markt voor professionele bedrijven is dan het 'kind van de rekening'.

OPROEP AAN DE RIJKSOVERHEID

Wij roepen de Rijksoverheid daarom op om duidelijk uit te spreken dat het saneren van asbestdaken werk is voor professionals en daarom door gecertificeerde bedrijven moet plaatsvinden (behoudens de wettelijke uitzondering).²

Als van de asbestsaneringsbranche wordt verwacht dat wordt meegewerkt aan de versnellingsaanpak, dan is duidelijkheid hierover essentieel. Alleen op deze wijze is er draagvlak en ruimte om te investeren en te anticiperen op het saneren van de miljoenen m² asbestdak de komende jaren.

² Deze oproep is in 2015 door de asbestsaneringsbranche ook al gedaan in de Position Paper "Samen werken aan een veilig, gezond en beheersbaar Asbestdakenverbod". Zie www.sloopaannemers.nl/themas-actueel/asbestdossiers/-990-position-paper-samen-werken-aan-een-veilig-gezond-en-beheersbaar-asbestdakenverbod/.

Wilde verhalen over de kosten van asbestdakensanering

Er zijn nogal wat wilde verhalen over de kosten van asbestdakensanering, die onnodig torenhoog zouden zijn en die nog aanzienlijk zouden kunnen worden gereduceerd. Het is goed om dakeigenaren het eerlijke verhaal te vertellen. De sanering van asbestdaken kost normaliter ongeveer tussen de €10 tot €20 (excl. BTW). Voor grote dakoppervlakken ligt de m² prijs afhankelijk van de situatie mogelijk lager en bij kleine daken ligt de prijs logischerwijs hoger. De meeste kosten zitten overigens in het aanbrengen van het nieuwe dak (1/3 sanering 2/3 nieuw dak).

Er zijn kostenvoordelen mogelijk indien bepaalde onwerkbaar en onzinnige regels en voorschriften wijzigen. Daarvoor hebben we als branche diverse voorstellen gedaan. Helaas duurt de aanpassing van regels en de invoering daarvan erg lang.

Blootstellingsonderzoek en verbetering van werkmethoden

In opdracht van IenW wordt een blootstellingsonderzoek uitgevoerd. Het is goed om nog eens te kijken naar de asbestblootstelling tijdens de verschillende stappen in het saneringsproces. Mogelijk kan dat leiden tot het aanpassen van regels en werkmethoden voor de sanering en reiniging van de werkplek en daardoor tot een effectievere en efficiëntere uitvoering. De borging van een veilige en gezonde uitvoering door gecertificeerde saneringsbedrijven wordt daardoor juist extra belangrijk.

Voorstellen van de asbestbranche

De asbestsaneringsbranche heeft al meerdere voorstellen gedaan aan het ministerie van SZW om de voorschriften te wijzigen. Zo pleitten wij al geruime tijd voor het toestaan van de inzet van een hijskraan met werkbak bij het saneren van grote dakoppervlakken.

Het is onbegrijpelijk dat SZW het Arbobesluit nog steeds niet heeft aangepast. Het toestaan van deze werkmethode zal niet alleen leiden tot veiliger werken, maar ook tot een aanzienlijke kostenverlaging.

Asbestbodemverontreiniging in de afwateringszone

Verder vragen wij de aandacht voor de asbestbodemverontreiniging in de afwateringszone (druppelzone) van asbestdaken. Dat geeft risico's op verspreiding van asbestvezels in woningen en schuren.

De asbestbodemsanering valt onder de Wet bodembescherming en moet nu worden uitgevoerd door gecertificeerde en erkende bodemsaneringsbedrijven. Wij roepen de overheid op om de regelgeving aan te passen zodat de met asbest verontreinigde toplaag van de bodem tegelijkertijd met de asbestdakensanering kan worden gesaneerd. Dat is eenvoudiger, sneller en kostenverlagend.